

IMINSI ICUMI YA MBERE Y'UKWEZI KWA DHUL HIJA NI IMINSI Y'AGACIRO GAHAMBAYE

Kuko harimo: -Umunsi wa (8) ariwo bita Yawumu Tariwiat
-Hakabamo n'umunsi wa (9) umunsi wa Arafa (Umunsi w'igihagararo)
- N'umunsi wa (10) wo kubaga (Umunsi w'ilayidi)

Kubera ko kandi Imana yayirahiye igira iti “Ndahiye umuseke, N'amajoro cumi (ya mbere y'ukwezi gutagatifu kwa Dhul- Hijja) .
Ibun Abasi yaravuze ati “Ni iminsi icumi ya Udwuhiya” Yakiriwe na Al Hakim. Ari nayo mvugo y'abasobanuzi benshi ba Qor'an

Irahambaye kandi kubera ko intumwa Muhamadi yavuze ati “Nta minsi Imana ikundaho ibikorwa byiza nkiyi minsi” iminsi icumi ya mbere ya Dhil Hija. Yakiriwe na bamwe mu abanditsi b'ibitabo bya sunat

Abu Othuman Anahadiy (Imana imugirire impuhwe) yaravuze ati “Bajyaga baha agaciro gahambaye iminsi icumi y'ubwoko butatu: 1. Iminsi icumi ya mbere y'ukwezi kwa Dhul Hija 2. Iminsi icumi ya nyuma y'ukwezi kwa Ramadhani 3. N'iminsi icumi ya mbere y'ukwezi kwa Muharamu” Iyi mvugo yasohowe n'uhozaho Sunat Al Aswibahaniy mu gitabo cye yise Atarighibu wa Tar'hibu. N'umumenyi witwa Ibun Uthayimini (Imana imugirire impuhwe) yaravuze ati “Ni ngombwa ku banyeshuri gusobanurira abantu agaciro k'iyi minsi icumi kuko abantu ntacyo bayiziho ndetse n'agaciro kayo ntako bazi”.

NI BYIZA MURI IYI MINSI ICUMI GUKORA IBIKORWA BYIZA MURI
RUSANGE ARIKO IBYIBANDWAHO CYANE MURI BYO NI IBI:

1. GUSIBA IMINSI
YOSE USIBYE
UMUNSI W'ILAYIDI:

Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yajyaga asiba umunsi wa 9 mu kwezi kwa Dhul Hija, n'umunsi wa Ashurai, n'iminsi itatu muri buri kwezi: Uwa mbere ni uwa mbere n'uwa kane wa buri mu kwezi” Yakiriwe na Abu Daudi. Bikaba ari na Sunat ishimangiye gusiba umunsi wa Arafat kurusha indi minsi, Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha yaravuze) yaravuze ati “Gusiba umunsi wa Arafa niringiye ku Mana ko bihanagura ibyaha by'umwaka ushize ndetse n'ibyu mwaka utaha” Yakiriwe na Muslim.

2. GUKORA HIJA
NA UMURAT:

Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yaravuze ati “Isilam yubatse ku nkingi eshanu: 1. Guhamya ko nta yindi Mana ibaho ikwiye gusengwa mu kuri usibye Allah wenyine, na Muhamadi akaba ari intumwa y'Imana 2. Guhozaho amasengesho 3. Gutanga Zakat 4. Gukora umutambagiro Mutagatifu 5. Gusiba ukwezi kwa Ramadhani” Yakiriwe na Bukhariy na Muslim. Intumwa Muhamadi nanone yaravuze ati “Hija ikozwe neza nta kindi gihembo igira usibye ijuru” Yakiriwe na Bukhariy na Muslim.

3: GUTAMBA
IGITAMBO:

Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yaravuze ati “Uzaba afite ubushobozi maze ntatange igitambo, uwo ntazirirwe yegera naho dusengera” Yakiriwe ya Ibun Majah na Ahmad. Na none intumwa Muhamadi yaravuze ati “Nimubona ukwezi kwa Dhul Hija kubonetse, maze umwe muri mwe akaba yifuza gutamba igitambo, azirinde kogosha umusatsi we no guca inzara ze” kugeza amaze kubaga igitambo cye. Yakiriwe na Muslim.

4. GUTANGA
SWADAQA MU BINTU
BYIZA:

Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yaravuze ati “Nta minsi ikorwamo ibikorwa byiza bigakundwa n'Imana nk'iyi minsi” icumi, baravuga bati: Yewe ntumwa y'Imana, ise biruta no kurwana mu nzira y'Imana (Jihadi)? Aravuga ati: Binaruta kurwana mu nzira y'Imana, usibye umuntu wasohoka agiye muri Jihadi akagenda we ubwe ndetse akajyana n'umutungo we maze akagwayo n'umutungo we nti hagire ikigaruka” Yakiriwe n'abanditsi bi bitabo bya Sunat

5. GUSINGIZA IMANA
NYAGASANI:

Hakoreshejwe gukuza Imana (Allahu ak'bar) no kuyisingiza (La ilaha ila llahu) no gushimira Imana (Al ham'dulilah) no gusoma Qor'an n'ibindi ... Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yaravuze ati “Muzasingize mo Imana cyane (mu minsi icumi) mukuza Imana munayisingiza munayikuza” Yakiriwe na Ah'madi.

Na none Intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) yaravuze ati “Ubusabe bwiza ni ubusabe bwo k'umunsi wa Arafat, n'amagambo meza mvuga njyewe n'abahanuzi bambanjirije ni (LA ILAHA ILA LLAHU WAH'DAHU LA SHARIKA LAHU LAHUL MUL'KU WA LAHUL HAMDU WA HUWA ALA KULI SHAYIN QADIRU” Yakiriwe na Tir'midhiy.

IBIBAGWA BYEMEWE :

1. IGITAMBO GITANGWA
N'ABAKORA HIJA (HADIYU):

Igitambo ni itegeko k'uwagiye gukora Hija yo mu bwoko bwa Tamatuu na Qiranu, naho ku zindi Hija zitari izo igitambo ku uwayikoze ni Sunat. Ni byiza ko Umu Haji aya ku gitambo cye yatambye, akanatanga ho Swadaqa ku bakene ba Makka.

2. IGITAMBO GITANGWA N'ABANDI
BANTU BATAKOZE
HIJA(UDWUHIYAT):

Igitambo gitambwa n'abandi bantu batari muri Hija (Udwuhiya) ni Sunat ikomeye kuri buri Muyislamu, kandi nti byemewe ko ufite ubushobozi byo gutamba icyo gitambo areka kugitamba, kubera ijambo ry'intumwa Muhamadi rigira riti “Umuntu uzaba afite ubushobozi maze ntatambe igitambo uwo ntazanegere aho dusengera”

3. ITUNGO RIBAGIRWA
UMWANA WAVUTSE (AQIQIT):

AQIQAT: Ni Sunat ikomeye, ikorwa na Ise w'umwana cyangwa umuhagarariye, igakorerwa umwana wese washyizwemo roho nubwo yavuka yapfuye, ni ngombwa ko AQIQAT iba ari:

A: Intama cyangwa ihene ebyiri k'umwana w'umuhungu.

B: Intama cyangwa ihene imwe k'umwana w'umukobwa.

IBYO IGITAMBO CYA UDWUHIYA NA HADIYU
NDETSE NA AQIQAT BIGOMBA KUBA BYUJUJE:

1. BIGOMBA
KUBA ARI
AMATUNGO:

Ariyo: Ingamiya n'inka ndetse n'ihene.

2. AGOMBA KUBA ARENGEJE IMYAKA
ISABWA:

Nti byemewe kuyabaga rero atagejeje:

A: Al Jazau (intama): igomba kuba yujuje igice cy'umwaka (amezi 6).

B. Kuba yujuje imyaka yagenwe (Al Thaniyu):
- Ku ingamiya: igomba kuba ifite imyaka itanu (5).
- Ku inka: igomba kuba ifite imyaka ibiri (2).
- Ku ihene: igomba kuba ifite umwaka umwe (1)

3.RIGOMBA KUBA NTA BUSEMBWA RIFITE
BWARIBUZA KWAKIRWA:

Hakurwamo amatungo afite inenge enye (4) nkuko byaturutse ku intumwa Muhamadi.

(1) Itungo ryapfuye ijisho k'uburyo bugaragara

(2) Itungo rirwaye mu buryo bugaragara

(3) Itungo ryamugaye ubumuga bugaragara

(4) Itungungo rishaje cyane ridafite umucyo

Itungo rigomba kuba ari ryiza, kandi ryujuje ibisabwa, uko itungo rirushaho kuzuza ibisabwa niko riba rikunzwe n'Imana kandi rifite ibihembo byinshi kuri nyira ryo. Jaberu yaravuze ati “Twabaze turi kumwe n'intumwa Muhamadi (Imana imuhe amahoro n'imigisha) mu mwaka wa Hudayibiyat ingamiya tuyifatanyije turi barindwi, ndetse n'inka tuyifatanyije turi barindwi” Yakiriwe na Muslim.

NI BYIZA KO K'UMUNSI WA KARINDWI UMWANA
AVUTSE HAKORWA IBI:

1. AQIQAT:

Iyo umwana avutse kuwa Gatandatu Aqiqat ye ibagwa kuwa Gatanu, mbere y'umunsi yavutseho umunsi umwe.

Iyo bidakunze ko ukora Aqiqat k'umunsi wa karindwi (7), ushobora kuyimukorera k'umunsi wa cumi na kane (14) iyo bidakunze ayimukorera k'umunsi wa makumyabiri n'umwe (21).

2. KWITA UMWANA
IZINA:

Igihe iryo zina atarihawe mbere ya Aqiqat

3. KOGOSHA
UMWANA:

Ibyo bikorerwa umwana w'umuhungu gusa

4. GUTANGA
SWADAQA:

Ugaatanga Feza ushingiyeye ku gipimo cy'imisatsi y'umwana, ibyo bikaba bireba umuhungu gusa